

od nemške strani iz glasovalnega imenika izbrisana, in vsled tega ni mogla glasovati. Če so Nemci izklamirali mojo ženo iz glasovalnega imenika, so bili torej prepričani, kar je samo ob sebi umevno, da bi glasovala za Jugoslavijo, če bi imela glasovalno pravico. Ni res, da jaz nisem šel k glasovanju, res je, da sem glasoval. Ni res, da sem se potegoval za nemško-avstrijsko službo, torej tudi ne more biti res, da me Nemška Avstrija ni hotela sprejeti. Res pa je, da so Nemci agitirali pri kmetih pod slagerjem „Koroško-Korošcem“ z moje osebo, da v Nemški Avstriji itak jaz ostanem glavni, da potem lahko glasujejo za Nemško Avstrijo. Ni res, da sem jaz daljalec Nemcem potuho in jih podpiral, res je, da niti en takšen slučaj se ne bi mogel zgoditi in sklenjenem se jaz ravno na prideleno konceptne in kanclijske uradnike. Ni res, da zavedni Slovenci pri meni niso imeli nobene zaščite, res je, da so se ravno Slovenci zmiraj in pri vsaki priliki podpirali, kolikor je bilo le mogoče. Z ogorčenjem zavračam trdilo v dopisu, da sem zabavljal čez tarje, res je, da ostudna beseda „far“ sploh nikdar ne pride čez moja usta. Greh bi storil, če bi jaz zabavljal čez koroške duhovnike, te narodne mučenike in prve boritelje, s katerimi me veže prijateljska vez. Ni res, da mi je bilo neprijetno, če je v kakšnem zastopu sodeloval kak duhovnik, ampak res je, da sem ravno jaz vedno povdarjal, da se morejo pritegniti koroški duhovniki kot najboljši poznavalci koroškega slovenskega ljudstva k vsakemu propagandnemu delu. Tako sta n. pr. ravno na moj predlog bila gimnazijski profesor veronauka Hribar in poslanec Smodej povabljeni k sejami Narodnega sveta. Na moj predlog je prevzel prof. Hribar blagajništvo pri Narodnem svetu in na moj predlog je bil poklican župnik Rudl v Narodni svet. — Matej Kald, okrajni glavar.

Nič ni take skrivne... Župniku Arnušu v Kot marivsi pri Celovcu je bilo lasko leto okoli Božiča ukradena velika pitana svinja. Vso iskanije je bilo zaman. Dognalo se je le toliko, da se je snedla v gostilni pri „Zlatem studencu“ v Celovcu. Te dni pa se razvije na „Koroškem kolodvoru“ v Mariboru med dvema delavcema sledeči razgovor: „Ti si iz Koroškega?“ „Da.“ „Jaz sem pa bil pri vojaki gori. To smo živel! Poznaš tisti grad tam pri Borovljah?“ „Seveda Humberg.“ „Veš tam smo vojaki ukradli enkrat eno veliko svinjo. Vstrelili jo smo v hlevu, potem pa odrezali glavo in jo (glavo) kar tam pustili. Drugokrat smo pa na šli še nekoliko dalje k nemu farju. Tam pa se nam je bolj slabo godilo. Vse krave so nam ušle iz hleva in smo jih morali okrog loviti. Potem smo ubili s sekuro svinjo, jo vlekli nekoliko v stran za en grm, jo odrli, eden je pa stal na straži in bi vsakega ustrelil, če bi kdo prišel. Drugi dan smo jo pa prodali v Celovec.“ „Ja, ja“, je bil odgovor, „vidiš, to je bila svinja mojega strica, ki je zdaj v Mariboru. Jaz bom mu seveda to vse povedal.“

Narodno gospodarstvo.

Vm. tijska podružnica Maibor in obliš priredi v nedeljo, 5. decembra, v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta) predavanje o živinoreji. Predava g. višji živinozdravnik Prnat. Začetek ob 9. uri. Pristop k predavanju je vsakomur dovoljen; posebej se opozarja ženstvo in mladina, da ne zamudi iz ust izkušnjena strokovnjaka slišati velekoristne nauke za umno živinoreje. — Za naročitev modre galice je zadnji čas; naročila, preplačila in tudi udnine za l. 1921 se sprejemajo v trgovini Klajnšek in Penič (Vetrinjska ulica). Kdor udnine do 5. decembra ne vplača, v l. 1921 ne more dobivati „Kmetovalca“ Galica je 98—99°/_ona, torej prvovrstna in že na potu. 1 kg stane 25 K. Kmalu se bo moglo začeti z razdelitvijo; obenem se bo tudi oddajalo vinograno žveplo, ki je je preskuševalni zavod v Mariboru spoznal kot dobro in vsega priporočila vredno blago. Letošnje leto je vinogradnikom dovolj jasno dokazalo, da je cidij treba na vso moč zatirati, ako se hoče kaj brati. Najuspešnejše sredstvo zoper to bolezen pa je, kakor je danes dognano, dobro žveplo. Zato je pač neobhodno, da vinogradnik poleg denarne žrtve za galico še tudi doprinese denarno žrtve za žveplo.

Užitinski davek na vino. Kakor znano, je demokratski finančni minister hotel upeljati davek na vino v znesku 32 vinarjev na liter, na sadno vino in sadni mošt pa v znesku 8 vinarjev pri litru. Ta davek bi tudi moral kmet plačevati za tisto vino in tisti mošt, ki bi ga izpili doma s svojo družino in s svojimi delavci. Vrhtega je minister hotel povisati trošarinski davek na meso, in sicer na 12—24 kron. Slovenska kmetijska zveza in njeni poslanci dr. Korošec sta se odločno uprta tem naklanam finančnega ministra. Po dolgem nasprotovanju se je demokratski finančni minister vendar moral udati. Izdal je sprejemljivo določilo k že objavljenemu finančnemu zakonu. Po tem določilu se s 1. decembrom 1920 ukinja pobiranje trošarinskega davka na sadno vino in na

sadni mošt. Ukinja se tudi povisanje davka na meso. Kar se tiče vinskoga davka, se proizvodni davek na vino ukinja. Vinski davek se bo smel pobirati samo kot trošarinski davek pri konsumentu v znesku 32 v pri litru. Opozorjamo kmetovalce na določbo, da je pobiranje vinskoga davka dovoljeno samo, ako se vino proda, oziroma kupi. Vino, ki ga pridelovalec uporabi doma za sebe, za družino, za delavce, je prost davka. Kmetje, pazite!

Davek na prirastek od vrednosti nepremičnin na Kranjskem in Koroškem, ki se je že tudi pobiral na Štajerskem, je odpravljen.

Novčanice po 5 in 10 dinarjev. Za časa, ko je bila Srbija okupirana bilo je ukradenih večje število 5 in 10 dinarskih novčanic, katere so bile po okupacijski oblasti praluknjane. Te novčanice so se sedaj z jako dobro zalapljenimi luknjami pojavile v prometu. Narodna banka opozarja občinstvo, da so te novčanice brez vsake vrednosti. Ker kroži tudi pri nas veliko število novčanic emisijske banke bivše kraljevine Srbije naj se vsakdo dobro pazi, da ne nasede kakemu prefrigancu.

Kanadska pšenica. Ministrstvo poljoprivrede je nabavilo in razdelilo med ljudstvo lasko leto v nekaterih delih Srbije takozvano kanadsko pšenico. V moravski dolini je pokazala sledeči rezultat: jesuska sešev slabša nego spomladanska, ki je dala 2—3 krat več. Kruh od te pšenice je bolj slaši in okusnejši nego od naše pšenice. Edina neluba njena lastnost je ta, da zrno ne gre rado iz plave ter se da omiliti dobro edinole s parno mlatnico.

Zlne cene v voj odli. V Vojvodini stane meterski stot pšenice od 930—950 K. Cena za koruso (staro) s 6°/_o primesi od 350—390 K, slabša od 250—320 K in zelo slaba od 250—320 kron za meterski stot. Korusa činkvanti v zrnu 460 K, v storših 340—350 K, bela letošnja korusa v zrnu 410 K. Oves 300 K za meterski stot. Cena pšenici v Novem Sadu zelo narašča in znaša sedaj 990—1000 K.

Cena štajerskih jabolk v Nemčiji narašča vedno bolj. Nemčija je pokupila na Štajerskem okrog 2000 vagonov jabolk. Cene štajerskim jabolkom so per libra 130—140 mark. Izvoz štajerskih jabolk na Nizozemsko se vsled dobre nizozemske valute ni posrečil.

Uvoz vina na Čehoslovaško. „Jugoslovenski Lloyd“ poroča: „O priliki sklepa trgovske pogodbe z Čehoslovaško republiko se ni vpostavila v pogodbo ni kaka postavka glede uvoza vina, kateri je bil posebej znaten iz dalmatinskih krajev. Na zadevno vprašanje spletske trgovske zbornice, je vlada odgovorila, da te postavke ni bilo treba posebej navesti v pogodbi, ker je izvoz vina itak dovoljen. Sedaj pa javlja čehoslovaški konzulat v Splitu še očiščeno: Uvozu vina iz Jugoslavije ne stavi Čehoslovaška republika nikakih zaprek.“

Poljedelski stroji in orodje. Ministrski svet je dovolil kredit, s katerega pomočjo je nabavilo ministrstvo poljoprivrede večjo množino poljedelskih strojev in orodja, ki se bo prodajalo kmetovalcem po znižanih cenah.

Podkovstvo. Pouk kovačem in konjerejem, se slavil živinozdravnik Lovro Tepina, vodja državne podkovske šole v Ljubljani. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Cena 45 K. — Konj, ki nima dobrih in zdravih kopit, pa naj bo drugače še tako hrhek, čvrst in isker, ni mnogo vreden; ni mogoče, da bi taka žival opravljala na trdih tleh težko delo. Da pa konj ohrani kopita zdrava in ostane za delo sposoben, treba kopita negovati in snažiti. Če pravilno negujete že žrebe, se kopito naravno razvija in okrepi. Knjiga pouči konjereja, kako naj kopito neguje. Kopito ne obstoji, kakor se nam na prvi pogled dozdeva, iz kepe roga; temveč roženi deli kopita obdajajo (podobno kakor čevlji stopalo) zelo žilnate in mesnate dele, v katerih tiče kopitne kosti. Podkev pa daje konju trdno oporo in varuje, da se rog preveč ne prehitro obrabi. Da pa je podkev kos svojemu namenu, mora odgovarjati obliki kopita in usposobiti konja za gotovo delo. Podkve so zelo različne; podkve za vprežne konje, za jezdne in za konje tekače in dirkače; sklenjene, kresalne, tričetrtne, podkve za stisnjena kopita, raztezne, kljunaste, pokrite, turške. Pa tudi kopita so zelo različna z ozirom na to, če so pravilna ali ne, zdrava ali bolna. Tepina razločuje: pravilna kopita, položna, strma, kozja, spačena, polna, ploščnata, stisnjena in na pol stisnjena. „Konj se kreše“ in „konj kleplje“, slišimo tako pogosto govorniki naše voznike; pisec to napačno hojo zelo obširno obravnava in daje primerne nasvete. Posebno konjereju je namenjen odstavek o negovanju kopit. Kopitne bolezni zavzemajo malodane eno tretjino celega besedila; tu nas uvaja, kakor preiskujemo šepastega konja, nato obširno opisuje kopitno vnetje, otisko, okosteneli kopitni hrusanec, zakovanje, podplatni oboj, poškodbe podplata in svitka, pljavko kopitnega hrustanca, strelno gnilobo, kopitnega raka, razpoke, ločene in votle stene, drobljiv in mehak rog. Podkovanje govdi zaključuje knjigo. Delo krasijo 104 lepe slike, ki že same Jugoslovensko knjigarno najboljšo priporočajo. Tepina je bil, kakor noben drugi, poklican, da nam napiše pouk o podkovstvu. V dolgi vrsti let se je kot vodja podkovske šole vglobil v predmet in v predstojecem delu srečno združil teorijo s prakso. Knjiga zasluži, da si jo vsak konjerejec nabavi ter jo pazljivo in ponovno prebira. Za kovača je pa knjiga nujno potrebna.

Dopisi.

Črna pri Prevaljah. Pri volitvah je naša stranka podlegla kljub temu, da je bil volilni shod dne 21. p. m. zelo dobro obiskan in smo tudi sicer storili svojo dolžnost. Naša stranka je dobila 143 glasov, rdeči protiverci pa 339; naravnost neodpušljivo je, da je 166 večinoma naših ostalo doma za pečjo. Na neverjeten izid so vplivale gorostane laži rdečih brezvestnežev. Tako so v zadnjem trenutku raztrosili laž o koprivškem č. g. župniku, da je na zvižočem način nabiral v svoji župniji vojake in jih prodal v Makedonijo za sužnje. Med volilci v Ludranškem vrhu pa so agitirali z lažjo, da je na enak način neki škof v Jugoslaviji oskrnil svoje roke. Mi nismo več mogli na te laži uspešno reagirati, in zato je umljiv tak izid. Pomilovanje vredno delavstvo in drugi, ki verujejo in požirajo take kosmate. Vsa čast pa Koprivcem!

Jarenina. Volitve v državni zbor so se pri nas vršile dokaj mirno, le znani razgrajč „Samostojne“, Guagl je kar besnel od jeze in bi bil najraje pogoltil vse naše volilce. Kljub temu je naša Kmetijska zveza v Jarenini sijajno zmaga. Dobila je 118 glasov, „Samostojna“ pa z naporom vseh sil komaj 72 glasov. Možakar Guagl, sprejmi nasvet vseh treznomislečih, Jareninčanov, vzemi pamet v roke, opusti surovo agitacijo in zgagarijo med nami, kajti Jareninčani predobro vemo, da je edino naša Slovenska kmetijska zveza ščitila naše kmetijsko ljudstvo v najhujši dobi avstrijskega suženjstva, ko še o „Samostojni“ ni bilo ne duha in ne sluha.

Sr. Krištof pri Laškem. Zgodilo se je. Cela krištofska občina z 992 volilci je morala iti voliti v Laško skupaj s trško občino. V ozki ulici, v kateri je imela volišče tudi marijagraška občina, je bilo čakanja in prerivanja od ranega jutra v pozno noč. Zvečer ob šestih, ko bi imela biti volitev končana, je še na stotine volilcev čakalo pred nasajenimi bajoneti, da pridejo na vrsto. Gostilne so bile zaprte, šele opoldne so gerent in liberalni kandidat g. Elsbacher dovolili, da se iste odprejo za jesti, a gostilničarji niso imeli nič pripravljenega. In tako jih je mnogo, zlasti dalnjih, zapustilo volišče, ker niso imeli hrane s seboj za dolgo čakanje. Tudi tisti, ki so imeli vozove, niso mogli čakati pet do šest ur, da se privrnejo v občinsko hišo, ker bi morali potem ponoči domov. Gospodje pri komisiji pa so bili tudi hudo izbirčni. Če v volilnem imeniku ni bilo krasnega imena pravilno in so tudi navzoči odborniki izjavili, da je pomota samo v imeniku, oseba pa prava, ali če ni bila v imeniku pravilna hišna številka, katera se po čleu 63 zahteva itak le v mesih z večimi volišči, ni bil dotični pripaščen k volitvi. Tako so demokratski veljaki dosegli svoj namen. Na stotine naših pristašev, kmetovalcev in delavcev ni volilo, mnogi so rekli, da sploh nikdar več ne grejo na volišče. Še v stari Avstriji se ni pri volitvah postopalo tako protizakonito. Radovedni smo, ali se bo naša kazen za vse, ki hočejo ljudstvu po vsej sili pristuditi Jugoslavijo.

Šmarje pri Jelšah. Živela Kmetijska zveza! Zmaga je naša! — zaorilo je po našem trgu, ko se je izvedel izid volitev v okoliško občino. V gnezdn „zelenih“ apostolov Pogelšeka, Habjana, Taberneta itd. ostala je S. K. S. kar za 49 glasov v manjšini nasproti Kmetijski zvezi, ki je dobila 250 glasov. Nič niso pomagale grožnje — kaplanu Munda, Iv. Turku in dr. so obljubljali samostojni junaki Habjanove sorte, da bodo njihova čreva visela 28. XI. na platu — nič niso hasnile Habjanove župe, nič „pobožni“ zdih starega Sorša, nič petdesetaki, katere so samostojni agitatorji služili kar na uro, nič vse dopovedovanje: „tam voli, kjer bo krava!“ Kar je pametnih Šmarčanov, vsi so se s studom obraili proč od stranke Urekove, stare krave! Ni manjkalo sicer tudi na naši strani izdajalcev. Tem kličemo zdaj: Tudi brez vas, Judežev, smo zmagali! Zdaj vas vsaj poznamo! Sram vas bodi! Pogoreli ste hinavci! Čast pa vsem zavednim našim možem in fantom, ki so vztrajali ves dan na volišču, čast vsem volilcem Kmetijske zveze! Zdaj le dvignite glave, nasječ je naš! Pri nas je korajša, pri nas je pravica in zmaga je tudi pri nas! Samostojnim pa kličemo: Vi grozite nam s palicami, mi vas pa tepemo z glasovnicami! Dvakrat ste letos že pogoreli, k tretjemu gre rado. Bog daj srečo!